

Titulació	Tipus	Curs
Filosofia	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Jessica Patrici Jaques Pi

Correu electrònic: jessica.jaques@uab.cat

Equip docent

Gerard Vilar Roca

Andrea Lorena Soto Calderon

Daniela Callejas Aristizabal

(Extern) Laura Vilar Dolç

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'assignatura pretén la immersió dels alumnes en la Filosofia de l'art i, a partir d'aquesta, en la Filosofia en general, i una primera familiarització amb el vocabulari, l'argumentari, els textos, els processos creatius a partir d'una hibridació de discursos i pràctiques. L'àmbit és el de *l'estètica aplicada*, en un afany per la professionalització en projectes filosòfico-artístics d'incidència en l'esfera pública.

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és que l'estudiant conegui i s'apassioni per l'àmbit d'intersecció entre les arts i la filosofia, és a dir: que descobreixi la dimensió filosòfica de les arts, així com la transivitat entre el discurs sobre aquestes i l'activitat creativa, que serà allò que anomenarem *poiesis*: un fer des del discurs i un discurs des de la pràctica. És per això que l'assignatura pertany vocacionalment a l'estètica aplicada. No es requereixen coneixements previs ni en arts ni en filosofia.

Els objectius específics de l'assignatura són:

1. L'apassionament dels, de les i de lxs estudiants per les arts i altres pràctiques estètiques
2. L'elaboració d'un argumentari i d'un vocabulari per a comprendre i explicar el potencial filosòfic de les arts i el potencial creatiu de la filosofia
3. El coneixement d'algunes de les lectures fonamentals per als objectius 1 i 2
4. El coneixement dels períodes fonamentals de la confluència entre art i filosofia, així com les afinitats amb altres formes de coneixement
5. La comprensió d'alguns processos creatius de la confluència entre art i filosofia.
6. El coneixement de les tensions principals entre art, ciència i filosofia
7. La comprensió de l'art com lloc un de construcció i destrucció d'esfera pública
8. Cultiu del sentit estètic dels, de les i de lxs estudiants com a requeriment per al coneixement i a l'obertura del món, així com per la passió per les arts
9. Primeres configuracions de projectes en estètica aplicada
10. Projecte, si s'escau, dels coneixements de l'assignatura als futurs TFG i a altres recerques i projectes de l'estudiant
11. Primers exercicis de professionalització

Competències

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el rigor filosòfic en un text escrit seguint els estàndards internacionals de qualitat.
2. Argumentar sobre diversos temes i problemes filosòfics a propòsit d'obres diferents i avaluar els resultats
3. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
4. Distingir els temes de rellevància filosòfica en els debats actuals
5. Distingir i contrastar textos representatius dels principals gèneres de la literatura filosòfica.
6. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
7. Exposar els conceptes propis de la història de la filosofia
8. Expressar, tant oralment com per escrit, els temes i els problemes bàsics de la tradició filosòfica.
9. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuals en els textos formals i científics
10. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
11. Llegir comprensivament textos filosòfics bàsics.
12. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.

13. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
14. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
15. Reconstruir la posició d'un autor propi de la filosofia de manera clara i precisa.
16. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
17. Relacionar diversos ordres d'idees incloses en els debats filosòfics actuals.
18. Resumir els arguments centrals dels textos filosòfics analitzats

Continguts

L'assignatura presenta setze temes en tres blocs temàtics. Les lectures obligatòries són setze, que es distribuïran en una per setmana. Normalment són d'extensió reduïda. Estan marcades per un asterisc; les lectures amb dos asteriscs són recomenades. Algunes lectures obligatòries es distribuïran entre l_s els estudiants al principi de cada bloc.

La informació bàsica de l'assignatura es trobarà al campus virtual. Tanmateix, els materials de la assignatura i les informacions detallades es trobaran a: <http://greta.cat/grau>

I. Les pràctiques estètiques i l'origen de la filosofia

1. La ignorància com a requeriment filosòfic [*1 RANCIÈRE, J., *El mestre ignorant*, cap. 1]
2. De l'*Andrògin* a la deconstrucció del gènere [*2 PLATÓ, *Banquet*: el "Mite de l'Andrògin"] / Teatre i filosofia: la *poiesis* i la *catarsi*; enfrontaments de gèneres i rols [**1 ARISTÒFANES, *Lisístrata*]
3. El desig de bellesa i la capacitat subversiva: aparició, presència, esdeveniment [*3 PLATÓ, *Banquet*: el "Discurs de Diotima"; ** 2 El desig en temps de guerra: PICASSO, *El desig atrapat per la cua*]
4. La creativitat dialògica [*4 PLATÓ, *Hípias major*]
5. L'amistat [*5 ARISTÒTIL, llibre VIII de l'*Ètica a Nicòmac*]
6. Pràctiques estètiques i pràctiques discursives : ecosistemes i etologies

II. Les pràctiques estètiques i la tardor-illustració

7. El *sapere aude* i l'hegemonia de la imaginació [*6 KANT, I., *¿Què es la Il·lustració ?*; **3 SWIFT, J., Els viatges de Gulliver, **4 VALLE INCLÁN, *Luces de Bohemia*]
8. El projecte enciclopèdic. El gust com a capacitat de jutjar [*7 JAQUES, J. El sentit estètic **5 VOLTAIRE, « Gust », *Encyclopédie*; **6 D'ALEMBERT, J. I R., "Discurs Preliminar a l'Enciclopèdia"]
9. La fonamentació política de l'estètica [*8 KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar* § 40, 44 i 60 ; ; **7 DELFOE, D., *Robinson Crusoe*]
10. La pròpia vida com a projecte creatiu polític. L'origen dels manifestos activistes [*9 Olympe de Gouges, *Declaració dels drets de la dona i de la ciutadana*; **8 Wollstonecraft, M., *Vindicació dels drets de la dona*]
11. Art i Revolució. Llibertat, Igualtat, fraternitat. La idea estètica i les facultats per a la creativitat [*10 KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar* §§ 46-49]

III. Les pràctiques estètiques i la contemporaneïtat

12. Inesgotabilitat, creativitat, ritual, fracàs [*11 BALZAC, H., *L'Obra mestra desconeguda* ; **9 VALÉRY, P., *Eupalinos o l'arquitecte* **10 SARTRE, J.P., *Les paraules*,]

13. L'alteritat. [*12 FOUCAULT, M., *Heterotopies i El cuerpo utòpico*; 13 de BEAUVOIR, S., *El segon sexe*, textos sel·leccionats; * 14. HARAWAY, Donna, *Cuando las especies se encuentran* capítols escollits; ** SARTRE, J-P., *A porta tancada*;] *

14. La corporització de la filosofia [* 15: BARDET, M., *Perder la cara*, capítols sel·leccionats

15. Agents creatius: emancipació, enactivisme i indisciplina [*16 RANCIÈRE, J. *El espectador emancipado* cap. 1, **NOË, A., *Strange Tools*]

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes, Peripatètiques (rutes pel campus dedicades a la discussió de textos), tutories en microgrups i individuals	60	2,4	2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 16, 18
Tipus: Supervisades			
workshops de praxis artística i visita a exposicions, esdeveniments artístics, proves, contribució als seminaris	52,5	2,1	
Tipus: Autònomes			
Lectura dels textos, estudi dels continguts	28,5	1,14	3, 11, 12

La metodologia és la neosocràtica, és a dir: la generació i la transferència de coneixements des de la reivindicació del potencial formatiu tant d'estudiants com de professor.e.s en una dinàmica de docència inversa. Aquesta metodologia es desenvoluparà tant a l'aula com en les *Peripatètiques*, un projecte d'innovació docent que consisteix en rutes pel campus de la UAB on discutirem els textos de la setmana. Les classes a l'aula i les *Peripatètiques* s'alternaran segons el Calendari Docent, que es presentarà a principis de curs.

Les activitats dirigides consisteixen en sessions docents (en l'aula i en les *Peripatètiques*) amb una alta incentivació a la participació.

Les activitats supervisades estan formades per l'exercici del sentit estètic. Igualment, seran activitats supervisades les aportacions a les proves escrites i en podcast, així com a visites a museus i centres artístics recomanats a principis de curs i en l'intent que la praxis discursiva acompanyi una praxis creativa segons els procediments de l'estètica aplicada. També per un programa de tutorització en microgrups i individuals.

Les activitats autònomes tenen com a referent essencial la lectura de i el treball conceptual i d'aplicació sobre els textos avaluable.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova 1 i 2	60 %	6,5	0,26	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18
Prova 3	40 %	2,5	0,1	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17

L'avaluació es realitzarà de dues maneres:

1. Avaluació contínua i evolutiva.

S'efectuaran tres proves obligatòries. Consistiran en:

Proves 1 i 2. Dos exàmens (bloc 1 i bloc 2 respectivament) lliurats digitalment des del correu institucional de l'estudiant. Per a la primera prova l'estudiant haurà triat una pràctica creativa -pròpia o aliena-, que es mantindrà en les dues proves. L'objectiu és aprendre a escriure filosòficament *sobre un fet* estètic. Les proves s'enviaran als estudiants per correu electrònic i es penjaran a GRETA una setmana abans del lliurament. Si no hi ha força major, les proves es tornaran corregides una setmana abans del lliurament de les preguntes de la següent. L'estudiant podrà triar d'incloure pràctiques estètiques pròpies que es vinculin al seu escrit (fotografia, música, dansa, il·lustració, pintura, i d'altres; qualsevol pràctica creativa); això no significarà en cap cas una nota superior.

Prova 3. Un podcast individual d'una de les lectures del tercer bloc, vinculada al referent estètic.

Calendari de proves per a l'avaluació contínua

El Departament de Filosofia va acordar que les assignatures del primer semestre tindrien dos períodes de concentració d'activitats avaluatives i una setmana en què l'alumnat podria preparar-se específicament per les proves en la modalitat que cada professor/a especificarà a l'inici de curs. Les dates per la setmana de repàs i en què es concentraran les proves són:

27 oct.- 31 oct.: setmana de repàs o tutories.

3 nov. -7 nov.: setmana d'avaluació, sent el dia 7 el darrer per a lliurar el primer examen.

8-9-12-13-14 gener: setmana d'avaluació, sent el 8 el darrer dia per a lliurar el segon examen i el 14 el tercer exercici (el podcast).

2. Avaluació única:

L'avaluació única s'organitzarà a partir de tres proves que tindran lloc el mateix dia. L'evidència de cada prova és la següent:

Exercici 1 i 2. Dos exàmens (bloc 1 i bloc 2 respectivament) fets lliurats digitalment des del correu institucional de l'estudiant. Per a la primera prova l'estudiant haurà triat una pràctica creativa -pròpia o aliena-, que tractarà de mantenir en les tres proves. L'objectiu és aprendre a escriure filosòficament *sobre un fet* artístic. Les proves s'enviaran als alumnes per correu electrònic una setmana abans del lliurament. Ponderació: Prova 1: 30% nota final; Prova 2: 30 % nota final.

Exercici 3: fer un podcast com a mestre ignorant del tercer bloc. 40 % de la nota final.

Els tres exercicis es lliuraran el mateix dia al final del semestre, a pactar amb la professora.

Tant en el cas d'avaluació contínua com de avaluació única els lliuraments es realitzaran electrònicament a l'adreça filosofiadeltart@gmail.com.

Cas que l'estudiant estigui en situació de bretxa digital és convidat.d_ a comunicar-ho a la professora durant el mes de setembre i se li proposarà una solució institucional.

No es farà la mitja entre les tres proves, sinó un seguiment personalitzat del procés de cada estudiant.

La recuperació, amb data i lloc fixats per la Facultat, queda reservada als alumnes que no s'hagin presentat a una de les tres proves (essent preceptiu presentar-s'hi a 2/3) o que no tinguin la nota final de 5. Es tutoritzarà la feina a fer per cada estudiant cara a la recuperació.

La nota de l'alumne serà "no avaluable" quan al final del procés d'avaluació no s'hagi presentat a una, dues o tres de les proves.

Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar a la professora un document de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Els criteris d'avaluació seran:

La selecció pertinent dels temes a tractar a l'hora de plantejar les principals qüestions de la filosofia de l'art a partir d'una obra o d'un altre tipus de referent estètic

La claredat argumentativa

La utilització adient del vocabulari vinculat a l'assignatura

La manifestació de la comprensió dels continguts proposats a les sessions teòriques

La manifestació de la comprensió dels continguts de les lectures obligatòries

La correcció de l'estil d'escriptura i d'oralitat en el podcast

La capacitat de discussió amb el grup i sobre els textos.

L'audàcia en l'apropiació dels continguts (*sapere aude*), és a dir, l'apropiació dels continguts i el desenvolupament de la creativitat.

El plagi donaria lloc a un acurat treball de conscienciació formativa. Val a dir que la normativa al respecte diu: "En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

La revisió de cada prova es realitzarà als horaris habituals de despatx en el període entre aquesta i la prova següent. La revisió ordinària global de l'assignatura es realitzarà un dia concret que s'indicarà al gener, i serà al despatx B 7-112.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, la professora informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Bibliografia

1. Lectures obligatòries [marcades amb * al programa]. Es llegiran alguns capítols o paràgrafs de les següents. Alguns seran repartits entre cada grup de treball d'estudiants, a proposta de la professora.

[1] RANCIÈRE, J., *El maestro ignorante*. Barcelona, Laertes, 2003 (*Le maître ignorant* 1987, Cap 1)

[2] PLATÓ, *Banquet*. Barcelona, Ed. 62, 1998, "Mite de l'Andrògin" (189e-193e)

- [3] PLATÓ, *Banquet*. Barcelona, Ed. 62, 1998, el "Discurs de Diotima" (201d-212 b).
- [4] PLATÓ, *Hípias Major*. Madrid, Gredos.
- [5] ARISTÒTIL, llibre VIII de l'Ètica nicomaquea, Fundació Bernat Metge.
- [6] KANT, I., *¿Qué es la Ilustración?*. Barcelona, Paidós, 1989 (*Beantwortung der Frage: Was ist Aufklärung?* 1784)
- [7] JAQUES, Jèssica., "El sentit estètic", *Disturbis* 8.
<http://www.disturbis.esteticauab.org/Disturbis234/Jaques.html>
- [8] KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar*, §§ 40 i 60. Barcelona, Ed. 62., 2004 (*Kritik der Urteilskraft*, 1790).
- [9] Olympe de GOUGES, *Declaració dels drets de la dona i de la ciutadana* (1791).
<http://www.culturamas.es/blog/2012/09/07/declaracion-de-los-derechos-de-la-mujer-y-de-la-ciudadana-1791-po>
- [10] KANT, I., *Crítica de la facultat de jutjar*, §§ 46-49. Barcelona, Ed. 62., 2004 (*Kritik der Urteilskraft*, 1790).
- [11] BALZAC, H., *L'obra mestre desconeguda*. Barcelona, Quaderns Crema, 2018. (*Le chef d'oeuvre inconnu*, 1831)
- [12] FOUCAULT, M. *Heterotopias / El cuerpo utópico. Topologías*, *Fractal* 2006 [1967].
- [13] HARAWAY, Donna, *Cuando las especies se encuentran (When Species meet)*. Tabula Rasa, 31, 23-75
- [14] de BEAUVOIR, Simone, *El segundo sexo*. Madrid, Diálogo, 2012 [*Le deuxième sexe*. 1941]
- [15] BARDET, Marie., *Perder la cara*. México, Cactus, 2021.
- [16] RANCIÈRE, J. *El espectador emancipado*. Barcelona, Ed. Ellago, 2010 [*Le spectateur émancipé*, 2008]
2. Lectures altament recomanades [marcades amb ** al programa]
- ARISTÒFANES, *Lisístrata*. Fundació Bernat Metge. (Trad. Josep Montserrat)
- PICASSO, *El desig atrapat per la cua*. Barcelona-Madrid, Museu Picasso de Barcelona-La Fábrica, 2018.
 (Trad. Jèssica Jaques; *Le désir attrapé par la queue*, 1944)
- SWIFT, J., *Els viatges de Gulliver*. Galaxia Gutenberg, 2006 [*Gulliver's Travels*, 1726]
- VALLE INCLÁN, *Luces de Bohemia*, Madrid, Austral, 2010.
- VOLTAIRE, Jean François-Marie Arouet de Voltaire, « Goût ». "Taste." In The Encyclopedia of Diderot & d'Alembert, Collaborative Translation Project. Translated by Thomas Cassirer. Ann Arbor: University of Michigan Library, 2003. Originally published as "Goût," Encyclopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers (Paris 1757, Vol. 7. pp. 761-77).
<https://fr.wikisource.org/wiki/L%27encyclopedie/1re%20edition/GOUT>
- D'ALEMBERT, J. I R., "Discours préliminaire" à l'Encyclopédie
https://fr.wikisource.org/wiki/L%27encyclopedie/1re%20edition/Discours_preliminaire
- DELFOE, D., *Robinson Crusoe*. Barcelona, La Galera, 2009 [1719]
- WOLLSTONECRAFT, Mary, *Vindicación de los derechos de la mujer*. Madrid, Akal, 2014 [*Vindication of the Rights of Women*, 1792]
- VALÉRY, P., *Eupalinos o l'arquitecte*. Barcelona, Quaderns Crema, 1983 [*Eupalinos ou l'architecte*, 1921].
- FOUCAULT, M., "Topologías", *Fractal* 2006 [1967].

FLUSSER, V. *Hacia una filosofía de la fotografía*. Méjico D.F., Sigma, 1990.

SARTRE, J.P., *Les Mots*. París, Gallimard, 1963.

3. Lectures recomanades

NIETZSCHE, F., *El naixement de la Tragèdia*. Madrid, Alianza Editorial, 1995(*Die Geburt der Tragödie* 1872).

REZA, Yazmina. *Arte*. Anagrama 1999 (*Art*, 1994,

YOURCENAR, Margarite, *Memòries d'Adrià*. Barcelona, ed. 62, 2007 (*Mémoires d'Hadrien*, 1951)

WILDE, O. *El retrato de Dorian Grey*. Imaginador, Buenos Aires (*The Picture of Doran Grey*)1890).

4. Bibliografia secundària seleccionada

ARNHEIM, R., *Arte y percepción visual*, Alianza Forma, Madrid, 2002

BARASCH, Moshe, *Teorías del Arte: De Platón a Winckelmann*, Alianza, Madrid, 1991; *Modern Theories of Art, 1: From Winckelmann to Baudelaire*, New York

University Press, New York, 1990; *Modern Theories of Art, 2: From Impressionism to Kandinsky*, New York University press, New York and London, 1998.

BOZAL, Valeriano, *Historia de las ideas estéticas I i II*, Historia 16, Madrid 1998; (ed.), *Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas*. Visor, Madrid, 1996.

CARROLL, N., *Philosophy of Art*. Routledge, 1999.

CASACUBERTA, D., [Nueve escollos para entender la cultura digital](#)

[Enrahonar: Quaderns de filosofia](#), ISSN 0211-402X, N° 32-33, 2001, pags. 235-244

DAVIS, s., *The Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.

DANTO, Arthur C., *El abuso de la belleza. La estética y el concepto del arte*. Paidós, Barcelona, 2005.

DANTO, A., "La obra de arte y el futuro histórico", *La madonna del futuro*. Paidós, Barcelona, 2003(2000).

DANTO, Artur, ***Las transfiguraciones del lugar común***. Barcelona, Paidós 2002

FISHER, E., *La necesidad del arte*. Barcelona, Nexos, 1993 (1959)

GAUT, B. _LOPES, D. (eds.), ***The Routledge Companion to Aesthetics***. Second Edition, Routledge, 2005.

GOMBRICH, E. H., *Breve historia de la cultura*, Ediciones Península, Barcelona, 2004.

GOMBRICH, E. H., ***La historia del arte***. Madrid, Phaidon (1950).

GOMBRICH, E. H., ***Art and Illusion***. London, Phaidon Press (1985). Chapters 3 and 10.

GUASCH, Anna Maria (coord.), *La crítica de arte*, Ediciones del Serbal, Barcelona, 2003.

JAUSS, H. R., *Pequeña apología de la experiencia estética*. Barcelona, Paidós, 2002 (1972)

JIMENEZ, M., *¿Qué es la estética?*, Barcelona, Idea Books, 1999.

JIMÉNEZ, J., *Teoría del Arte*, Tecnos, Madrid, 2002.

KELLY, M., (ed.), ***Oxford Encyclopedia of Aesthetics***, 1998. 2a edició, 2014.

KIERAN, M., (ed.), *Contemporary Debates in Aesthetics and Philosophy of Art*. Blackwell, 2006.

KRIS, E. i KURZ, O., *La Leyenda del artista*, EnsayosArte Cátedra, Madrid, 1982.

LAMARQUE, P.,- H. OLSEN, H., (eds.), *Aesthetics and the Philosophy of Art. The Analytic Tradition. An Anthology*. Oxford, Blackwell, 2004.

LYNCH, Enrique, *Sobre la belleza*. Anaya, Madrid, 1999.

LEVINSON, J., *Oxford Handbook of Aesthetics*. 2003.

LORCA, F. G. Piero Menarini, ed. *El maleficio de la mariposa*. Cátedra, Madrid, 2003.

MURRAY, Chris, *Key Writers on art: From Antiquity to the Ninetenth Century*, Routledge, London and new York, 2003; *Pensadores clave sobre el arte: el siglo XX*. Ensayos arte Cátedra, Madrid 2006.

SHINER, Larry, *La invención del arte*, Paidós Estética 36, Barcelona, 2004.

RAMIREZ, **Juan Antonio**, *Ecosistema y explosión de las artes*. Anagrama, Barcelona 1994.

TATARKIEWICZ, E., *Historia de seis ideas*. Madrid, Taurus, 1987 (1976)

VALVERDE, J. M., *Breve historia y antología de la estética*, Barcelona, Ariel.

VILAR, G., *Las razones del arte*. Madrid, Antonio Machado, 2005.

5. Recursos Online

greta.cat/grau

www.disturbis.net

<https://vimeo.com/instituthumanitatsbcn>

www.museupicasso.bcn.es

<http://fundacionmiro-bcn.org>

<http://www.macba.cat>

www.fundaciontapies.org

www.museoreinasofia.es

www.museodelprado.es

www.tate.org.uk/modern

www.centrepompidou.fr

www.palaisdetokyo.com

www.moma.org

<https://www.edx.org/>

http://www.canal-u.tv/producteurs/universite_de_tous_les_savoirs

<https://www.ted.com/talks>

<https://www.franceculture.fr/>

<https://fr.wikipedia.org/wiki/Arte>

Programari

En aquesta assignatura no s'usa cap programa informàtic.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt